

# Teofil Dębowski, Jerzy Kozak

---

## Żory, pow. Rybnik

---

Informator Archeologiczny : badania 6, 277

---

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Znaleziono w południowo zachodnim rejonie osady fragmenty dymarek do wytapiania żelaza wraz z kawałkiem glinianej dyszy, świadczyc mogą o istnieniu w Żbikowie ośrodka metalurgicznego rozwojowi któremu sprzyjało występowanie miejscowych rud darniowych. Uzyskany zasób informacji upoważnia do stwierdzenia, że mamy do czynienia z rozległą osadą produkcyjną, będącą w stałym rozwoju. Rozmiary i charakter osady oraz dogodne położenie na szlaku handlowo-komunikacyjnym, predysponowały Żbików do umieszczenia tu parafii.

Badania będą kontynuowane.

ŻORY, pow. Rybnik

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska  
P.P. PKZ Oddział w Krakowie

Badania prowadzili mgr Teofil Dębowski,  
Jerzy Kozak, Finansował WKZ w Katowicach.  
Pierwszy sezon badań, Średniowieczne miejskie  
mury obronne.

Miasteczko Żory położone jest w Kotlinie Oświęcimskiej nad rzeką Rudą, przy historycznym trakcie handlowym z Krakowa do Opola. Badania archeologiczne podjęto w związku z zamierzoną rekonstrukcją części murów obronnych, zachowanych w nielicznych odcinkach. Wykopy archeologiczne, założone w kilku punktach miasta, u wylotu dwóch głównych bram: Krakowskiej i Oświęcimskiej oraz w miejscach przypuszczalnego przebiegu murów, miały na celu dostarczenie danych do projektu konserwatorskiego. W wykopie zlokalizowanym u wylotu bramy Raciborskiej odkryto fragmenty muru obronnego w partiach przyfundamentowych i relikty baszty bramnej. W odległości kilkunastu metrów od murów odkryto fosę okalającą miasto. Zarys fosy uzyskano również w wykopie położonym w pobliżu Bramy Krakowskiej. W innych wykopach odsłonięto stopę fundamentową muru obronnego oraz uchwycono jego negatyw w miejscu jego spodziewanego przebiegu. W wykopach znaleziono dużą ilość materiału archeologicznego: ułamków naczyń glinianych i kaflí. Niektóre zespoły ceramiki datowane są na II połowę wieku XIII, co potwierdza średniowieczną metrykę grodu.

Dalsze badania przewidziano w trakcie realizacji projektu konserwatorskiego.